Interreg
Deutschland – Nederland

(Ko-)finanziert von der Europäischen Union
(Mede) gefinancierd door de Europese Unie

Sorgende Gemeinschaft
Zorgzame gemeenschap

Bulletin

Projektschaufenster Sorgende Gemeinschaft
Project in beeld: Zorgzame Gemeenschap

Vier Orte suchen nach neuen Lösungen

Vier Standorte, unterschiedliche Ansätze: Dieses Bulletin zeigt, was sich im Interreg-Projekt Sorgende Gemeinschaft bisher getan hat und welche Erfahrungen die deutsch-niederländischen Partner dabei gesammelt haben. Timo Deiters begleitet das Projekt als Vertreter des Lead-Partners Landkreis Emsland.

Vier dorpen zoeken naar nieuwe oplossingen

Vier locaties, verschillende benaderingen: dit bulletin laat zien wat er tot nu toe binnen het Interreg-project Zorgzame Gemeenschap is gebeurd en welke ervaringen de Nederlandse en Duitse partners daarbij hebben opgedaan. Timo Deiters begeleidt het project als vertegenwoordiger van leadpartner Landkreis Emsland.

Warum braucht es das Projekt Sorgende Gemeinschaft?

Durch den demografischen Wandel brauchen immer mehr Menschen Unterstützung, während die professionelle Versorgung an Grenzen stößt. Daher wird es wichtiger, den Zusammenhalt vor Ort zu stärken. Dafür erproben wir in Reallaboren, also unseren Kommunen, wie professionelle Angebote und Dorfgemeinschaften zusammenwirken können, damit ein selbstbestimmtes Leben im vertrauten Umfeld möglich bleibt.

Wie profitieren die Partner voneinander?

Gerade die unterschiedlichen Ansätze machen den Austausch wertvoll. Die Partner teilen Erfahrungen, greifen Ideen anderer Standorte auf und entwickeln sie gemeinsam weiter. Erste Ideen wurden bereits andernorts übernommen.

Timo Deiters (rechts) und Wilfried Ripperda begleiten das Projekt für den Landkreis Emsland
Timo Deiters (rechts) en Wilfried Ripperda begeleiden het project namens Landkreis Emsland

Waarom is het project Zorgzame Gemeenschap nodig?

Door de demografische veranderingen hebben steeds meer mensen ondersteuning nodig, terwijl de professionele zorg tegen haar grenzen aanloopt. Daarom wordt het steeds belangrijker om de sociale samenhang ter plaatse te versterken. Hiervoor onderzoeken we in proeftuinen in onze gemeenten hoe professionele voorzieningen en dorpsgemeenschappen kunnen samenwerken, zodat mensen zelfstandig in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven leven.

Hoe profiteren de partners van elkaar?

Juist de verschillende benaderingen maken de uitwisseling waardevol. De partners wisselen ervaringen uit , nemen ideeën van andere locaties over en bouwen samen daarop voort. De eerste ideeën zijn inmiddels al door andere projectpartners overgenomen.

Unsere Reallabore: Vier Wege – ein Ziel | Onze proeftuinen: vier wegen – één doelstelling

Emsbüren:
Das Care-Management hilft als zentrale Anlaufstelle für Einwohner dabei, passende soziale, pflegerische oder medizinische Angebote zu finden.

Het care-management helpt als centraal aanspreekpunt inwoners bij het vinden van passende sociale, verpleegkundige of medische voorzieningen.

Wilhelminaoord:
Die Dorfgemeinschaft entwickelt gemeinsam eine Vision dafür, wie Zusammenleben und Unterstützung vor Ort künftig aussehen sollen.

Het care-management helpt als centraal aanspreekpunt inwoners bij het vinden van passende sociale, verpleegkundige of medische voorzieningen.

Frederiksoord:
Die ehemalige Gartenbauschule wird zu einem Treffpunkt für das Dorf entwickelt. Gemeinsames Gärtnern, Essen und Dialog stärken die Gemeinschaft.

De voormalige tuinbouwschool wordt ontwikkeld tot ontmoetingsplek voor het dorp. Samen tuinieren, eten en met elkaar in gesprek gaan versterken de gemeenschap.

Vrees:
Im erweiterten Pflegehaus werden medizinische, pflegerische und soziale Angebote verknüpft. Technische Unterstützung und Care-Management ergänzen den Ansatz.

In het uitgebreide zogenaamde zorghuis worden medische, verpleegkundige en sociale voorzieningen met elkaar verbonden. Technische ondersteuning bij voorbeeld rond valpreventie en Care-Management vullen deze aanpak aan.

Praxis vor Ort: Fünf Schritte auf dem gemeinsamen Weg
Praktijk ter plekke: vijf stappen op de gezamenlijke weg

Wie können Sorgende Gemeinschaften entstehen? Für die Beantwortung dieser Frage haben die deutschen und niederländischen Partner zunächst folgende fünf Schritte identifiziert: Füreinander sorgen, Alle einbeziehen, Selbst aktiv werden, Strukturen schaffen, Dauerhaft verankern. Die vier Reallabore gehen diese Schritte zu unterschiedlichen Zeitpunkten und auf verschiedenen Wegen. Am Ende des Projekts sollen alle fünf Schritte an allen Standorten gegangen worden sein. Hier stellen wir die ersten Ergebnisse vor:

Hoe kunnen Zorgzame Gemeenschappen ontstaan? Om deze vraag te beantwoorden, hebben de Nederlandse en Duitse partners als uitgangspunt de volgende vijf stappen geïdentificeerd: voor elkaar zorgen, iedereen erbij betrekken, zelf actief worden, structuren creëren en duurzaam verankeren. De vier proeftuinen zetten deze stappen op verschillende momenten en op verschillende manieren. Aan het einde van het project moeten alle vijf de stappen op alle locaties zijn doorlopen. Hier presenteren we de eerste resultaten:

Füreinander sorgen
Voor elkaar zorgen

Wer Unterstützung im Alltag braucht oder Fragen zur Pflege hat, kann sich in Emsbüren an die Care-Managerin Karin Wöste wenden. Sie hilft dabei, passende Angebote zu finden - ob Pflegedienst, ärztliche Versorgung oder soziale Beratung. Derzeit beschäftigt sie sich damit, Kontakte zu Arztpraxen, Pflegediensten, sozialen Einrichtungen vor Ort aufzubauen. Das Zusammenspiel von kommunalen und sozialen Angeboten erscheint generell wichtig. Darüber hinaus sollen auch die Menschen in der Gemeinschaft eingebunden werden, indem sie aufeinander achten, sich gegenseitig unterstützen und Verantwortung füreinander übernehmen.

© Gemeinde Emsbüren

Die Care-Managerin im Austausch
De care-manager in gesprek

„Ich hatte schon viele gute Gespräche. Momentan bin ich viel unterwegs, stelle mich vor und knüpfe Kontakte. Die Menschen sollen wissen, dass es mich gibt – und ich muss wissen, an wen ich sie bei Bedarf weitervermitteln kann."

Karin Wöste, Care-Managerin Emsbüren

Wie ondersteuning nodig heeft in het dagelijkse leven of vragen heeft over zorg, kan in Emsbüren terecht bij Caremanager Karin Wöste. Zij helpt bij het vinden van passende aanspreekpunten – of het nu gaat om thuiszorg, medische zorg of sociaal advies. Momenteel is zij bezig contacten te leggen met onder meer plaatselijke huisartsenpraktijken, zorgaanbieders en sociale organisaties. Een goede samenwerking tussen gemeentelijke en sociale voorzieningen lijkt in het algemeen belangrijk. Bovendien moeten ook de mensen in de gemeenschap erbij worden betrokken door naar elkaar om te kijken, elkaar te ondersteunen en verantwoordelijkheid voor elkaar te nemen.

© Gemeinde Emsbüren

'Ik heb al veel goede gesprekken gevoerd. Momenteel ben ik veel op pad, stel mezelf voor en leg contacten. Mensen moeten weten dat ik er ben – en ik moet weten naar wie ik hen zo nodig kan doorverwijzen.'

Karin Wöste, Care-Managerin Emsbüren

Alle einbeziehen
Iedereen betrekken

In Wilhelminaoord gestalten die Menschen die Zukunft ihres Dorfes aktiv mit. Gemeinsam haben sie Themen für eine „Dorfvision" ausgewählt, die den Ort in den kommenden Jahren prägen soll. Dabei geht es um konkrete Fragen wie die Sicherheit im Ort: Welche Rolle soll etwa der Autoverkehr spielen? Arbeitsgruppen entwickeln die Themen mit Fachleuten weiter. Ein erster Entwurf liegt bereits vor. Nun sollen weitere Menschen zu Wort kommen, besonders die jüngere Generation.

Eine Sorgende Gemeinschaft könnte davon profitieren, wenn nicht nur die ohnehin Aktiven mitgestalten. Vielmehr sollen möglichst viele ihre Wünsche und Bedürfnisse einbringen. Dafür gilt es, unterschiedliche Wege zu erproben, um Menschen anzusprechen und zum Mitgestalten einzuladen.

Gemeinsam an der Dorfvision arbeiten
Gezamenlijk werken aan de dorpsvisie

Selbst aktiv werden
Zelf actief worden

© De Proef

Einblicke in die Natur vor Ort
Een inkijk in de plaatselijke natuur

In Frederiksoord entsteht aus einer ehemaligen Gartenbauschule ein Treffpunkt für das Dorf. Hier kommen Menschen zusammen, um gemeinsam zu gärtnern, zu kochen und bei Workshops voneinander zu lernen. Der Ort soll mit den Menschen und ihren Ideen wachsen. Dabei ist wichtig: Jede und jeder kann etwas beitragen und mitgestalten.

Hier soll gezeigt werden, wie wichtig es ist, die Menschen in der Gemeinschaft zum Mitmachen zu bewegen. Dahinter steht die Annahme, dass die Sorgende Gemeinschaft profitiert, wenn Menschen nicht nur Angebote nutzen, sondern selbst etwas auf die Beine stellen. Erwartet werden positive Effekte auf Zusammenhalt und Verbundenheit und das Vermeiden von Einsamkeit.

„Uns ist wichtig, dass die Menschen hier nicht einfach nur zu Besuch sind. Sie sollen mitmachen, Ideen einbringen und den Ort mitgestalten. Je mehr Menschen sich beteiligen, desto mehr wird daraus ein Ort, der wirklich zur Gemeinschaft gehört."

Kim van den Belt, Mitgründerin
De Proef

© Marc Knip

In Frederiksoord wordt een voormalige tuinbouwschool ingericht als ontmoetingsplek voor het dorp. Hier komen mensen bij elkaar om te tuinieren, te koken en tijdens workshops van elkaar te leren. De plek moet samen met de mensen en hun ideeën groeien. Daarbij is het belangrijk dat iedereen iets kan bijdragen en mede vorm kan geven aan de plek.

Hier moet duidelijk worden hoe belangrijk het is om mensen in de gemeenschap te stimuleren om mee te doen. Hierachter ligt de gedachte dat de Zorgzame Gemeenschap ervan profiteert als mensen niet alleen gebruikmaken van voorzieningen, maar ook zelf het initiatief nemen. Er worden positieve effecten verwacht op de sociale cohesie en saamhorigheid en op het voorkomen van eenzaamheid.

'Wij vinden het belangrijk dat mensen hier niet alleen op bezoek komen. Ze moeten meedoen, ideeën aandragen en deze plek mede vormgeven. Hoe meer mensen betrokken zijn, hoe meer dit een plek wordt die echt bij de gemeenschap hoort.'

Kim van den Belt, medeoprichtster De Proef

© Gemeente Westerveld

In Wilhelminaoord geven de inwoners actief vorm aan de toekomst van hun dorp. Samen hebben ze thema's gekozen voor een 'dorpsvisie' die de komende jaren richting moet geven aan de ontwikkeling van het dorp. Daarbij gaat het om concrete vragen, zoals de veiligheid in het dorp: welke rol moet bijvoorbeeld het autoverkeer spelen? Werkgroepen werken de thema's samen met deskundigen verder uit. Een eerste concept ligt al klaar. Nu moeten ook andere mensen aan het woord komen, vooral de jongere generatie.

Een Zorgzame Gemeenschap zou ervan kunnen profiteren als niet alleen de mensen die toch al actief zijn, meedenken en meedoen. Het is juist de bedoeling dat zoveel mogelijk mensen hun wensen en behoeften kunnen inbrengen. Daarvoor moeten verschillende manieren worden uitgeprobeerd om personen te bereiken en uit te nodigen om mee te doen.

'We vonden het idee uit Vrees meteen mooi: samen eten en met elkaar in gesprek gaan. Voor Burendag hebben we er met onze Warme Buurtlunch voor gezorgd dat buren elkaar konden ontmoeten en met elkaar van gedachten konden wisselen.'

Annie Verboom-Prikken, bestuurslid
van Dorpsgemeenschap
Frederiksoord Wilhelminaoord (DFW)

© Jos Rösener Manz

„Wir fanden die Idee aus Vrees sofort schön: Zusammen essen und ins Gespräch kommen. Für den Burendag haben wir mit unserem Warmen Burenlunch dafür gesorgt, dass Nachbarinnen und Nachbarn sich treffen und austauschen können."

Annie Verboom-Prikken, bestuurslid
van Dorpsgemeenschap Frederiksoord Wilhelminaoord (DFW)

Strukturen schaffen
Structuren creëren

In Vrees soll die Rückkehr vom Krankenhaus ins eigene Zuhause erleichtert werden. Dafür entsteht ein Konzept für den Einsatz smarter Technologien im Pflegehaus. Das sind etwa Fallsensoren und technische Unterstützung im Alltag. Eine ebenso wichtige Rolle spielt die Care-Managerin der Gemeinde. Sie steht den Menschen vor Ort als Ansprechpartnerin zur Seite und stimmt die verschiedenen Angebote aufeinander ab, um gezielt zu unterstützen.

Welche Strukturen für eine verlässliche Versorgung besonders wichtig sind, soll sich in Vrees zeigen. Gesucht werden Antworten auf die Fragen: Welchen Beitrag leistet Infrastruktur wie das Pflegehaus, ergänzt um eine Anlaufstelle, Menschen neben Versorgung und Unterstützung Teilhabe zu ermöglichen? Und was leisten dabei klare Zuständigkeiten und feste Formen der Zusammenarbeit?

Das Pflegehaus in Vrees
Het zorghuis in Vrees

In Vrees moet de terugkeer vanuit het ziekenhuis naar de eigen woning gemakkelijker worden gemaakt. Daarvoor wordt een concept ontwikkeld voor de inzet van slimme technologieën in het zorghuis. Denk bijvoorbeeld aan oproepsystemen, valsensoren en technische ondersteuning in het dagelijks leven. Een minstens zo belangrijke rol speelt de Caremanager van de gemeente. Zij staat de mensen ter plaatse als aanspreekpunt terzijde en stemt de verschillende voorzieningen op elkaar af om gerichte ondersteuning te bieden.

Welke structuren bijzonder belangrijk zijn voor betrouwbare zorg moet in Vrees blijken. Er wordt gezocht naar antwoorden op de volgende vragen: welke bijdrage levert infrastructuur zoals het zorghuis, aangevuld met een centraal aanspreekpunt, om mensen naast zorg en ondersteuning ook participatiemogelijkheden te bieden? En welke rol spelen duidelijke verantwoordelijkheden en vaste vormen van samenwerking daarbij?

Dauerhaft verankern
Duurzaam verankeren

Sorgende Gemeinschaften sollen dauerhaft funktionieren. Die Ideen und Angebote, die heute entstehen, sollen auch in Zukunft das Leben im Ort bereichern. Tragfähige Strukturen und eine langfristig gesicherte Finanzierung könnten wichtige Faktoren für eine Verankerung sein.

Bei alledem sollen Sorgende Gemeinschaften offen für Veränderungen bleiben, um den sich wandelnden Bedürfnissen der Menschen zu entsprechen. Die entstehenden Ansätze sollen auch für kommende Generationen Bestand haben.

Viel Austausch beim ersten Partnertreffen bei De Proef
Veel uitwisseling tijdens de eerste partnerbijeenkomst bij De Proef

Zorgzame Gemeenschappen moeten op lange termijn blijven functioneren. De ideeën en voorzieningen die vandaag ontstaan, moeten ook in de toekomst het leven in het dorp verrijken. Duurzame structuren en langdurig gewaarborgde financiering zouden belangrijke factoren voor een blijvende v… ankering kunnen zijn.

Daarbij moeten Zorgza… Gemeenschappen ope… blijven staan voor aa… passingen, om aan de ve… anderende behoeften v… mensen te kunnen voldoen. De benaderingen die nu ontstaan, moeten ook voor toekomstige generaties behouden blijven.

Der regelmäßige Austausch zwischen den Beteiligten ist der Kern des Projekts Sorgende Gemeinschaft. Bei den persönlichen Partnertreffen besuchen sich die vier Standorte gegenseitig, tauschen Erfahrungen aus und nehmen neue Ideen für die gemeinsame Arbeit mit.

De regelmatige uitwisseling tussen de betrokkenen is de kern van het project Zorgzame Gemeenschap. Tijdens de persoonlijke partnerbijeenkomsten bezoeken de partners van de vier locaties elkaar, wisselen ze ervaringen uit en nemen ze nieuwe ideeën mee voor het gezamenlijke werk.

Partnertreffen in Frederiksoord: Gemeinsam gestartet
Partnerbijeenkomst in Frederiksoord: samen van start

Im Dezember 2025 kamen die deutschen und niederländischen Partner zu ihrem ersten Partnertreffen bei De Proef in Frederiksoord zusammen. In der ehemaligen Gartenbauschule ging es zunächst darum, wichtige Grundlagen für die Kooperation im Projekt Sorgende Gemeinschaft zu klären. Die Partner lernten sich und die unterschiedlichen Ansätze der vier Reallabore besser kennen und verständigten sich über ihre Ziele und die Zusammenarbeit über die Grenze hinweg. Damit wurde eine gute Voraussetzung geschaffen, um in den kommenden Jahren voneinander zu lernen und wichtige Erfahrungen miteinander zu teilen.

In december 2025 kwamen de Nederlandse en Duitse partners voor hun eerste partnerbijeenkomst bij elkaar bij De Proef in Frederiksoord. In de voormalige tuinbouwschool ging het er in eerste instantie om belangrijke uitgangspunten voor de samenwerking binnen het project Zorgzame Gemeenschap te bespreken. De partners leerden elkaar en de verschillende benaderingen van de vier proeftuinen beter kennen en maakten afspraken over hun doelstellingen en de grensoverstijgende samenwerking. Daarmee werd een goede basis gelegd om de komende jaren van elkaar te leren en belangrijke ervaringen met elkaar te delen.

Partnertreffen in Vrees: Ehrenamt gemeinsam stärken
Partnerbijeenkomst in Vrees: samen het vrijwilligerswerk versterken

Wie können professionelle Unterstützung und ehrenamtliches Engagement bestmöglich zusammenwirken? Darüber tauschten sich im Juni die Projektpartner in Vrees aus. Bei einem Rundgang durch das Pflegehaus lernten sie die bestehenden Angebote und die geplanten Entwicklungen kennen. Ein Schwerpunkt lag auf der Arbeit des Care-Managements und der Rolle der vielen Freiwilligen, die das Dorfleben bereits heute mitgestalten. Dabei ging es auch darum, wie freiwilliges Engagement gestärkt und weitere Menschen zum Mitmachen bewegt werden können. Die Erfahrungen aus Vrees zeigen, wie wichtig es ist, Menschen frühzeitig einzubeziehen und persönlich anzusprechen, um sie zum Mitmachen zu bewegen.

Hoe kunnen professionele ondersteuning en vrijwillige inzet elkaar zo goed mogelijk aanvullen? Daarover wisselden de projectpartners in juni in Vrees van gedachten. Tijdens een rondleiding door het zorghuis leerden ze de bestaande voorzieningen en de geplande ontwikkelingen kennen. Een belangrijk aandachtspunt waren het werk van het care-management en de rol van de vele vrijwilligers die nu al actief bijdragen aan het dorpsleven. Daarbij ging het ook om de vraag hoe vrijwillige inzet kan worden versterkt en meer mensen kunnen worden gestimuleerd om mee te doen. De ervaringen uit Vrees laten zien hoe belangrijk het is om mensen vroegtijdig erbij te betrekken en persoonlijk te benaderen om hen te stimuleren mee te doen.

Partnertreffen in Wilhelminaoord: Eine gemeinsame Richtung finden
Partnerbijeenkomst in Wilhelminaoord: een gezamenlijke richting vinden

Vier Reallabore, unterschiedliche Ansätze - doch was verbindet sie auf dem Weg zu einer Sorgenden Gemeinschaft? Dieser Frage gingen die Projektpartner im September in der Koloniekerkje in Wilhelminaoord nach. Gemeinsam identifizierten sie fünf Schritte, die an allen Standorten erprobt werden sollen. Zum Abschluss besuchten die Partner die Vorbereitungen für den traditionellen Blumenkorso in Frederiksoord. Dabei erlebten sie, wie viele Menschen sich einbringen, Verantwortung übernehmen und wie viel Arbeit hinter der Veranstaltung steckt. Der Blumenkorso ist weit mehr als nur ein Fest: Er motiviert zum Mitmachen, stärkt das Gemeinschaftsgefühl und ist ein wichtiger Teil der örtlichen Identität.

Der bunte Blumenkorso in Frederiksoord
Het bonte bloemencorso in Frederiksoord

© Jan Bomers

Vier proeftuinen, verschillende benaderingen – maar wat verbindt ze op weg naar een Zorgzame Gemeenschap? Deze vraag onderzochten de projectpartners in september in het Koloniekerkje in Wilhelminaoord. Samen identificeerden ze vijf stappen die op alle locaties moeten worden uitgeprobeerd. Ter afsluiting bezochten de partners de voorbereidingen voor het traditionele bloemencorso in Frederiksoord. Daarbij zagen ze hoeveel mensen zich inzetten, verantwoordelijkheid nemen en hoeveel werk er achter het evenement schuilgaat. Het bloemencorso is veel meer dan alleen een feest: het stimuleert mensen om mee te doen, versterkt het gemeenschapsgevoel en is een belangrijk onderdeel van de lokale identiteit.

Arbeiten an den Grundlagen einer Sorgenden Gemeinschaft
Werken aan de basis voor een Zorgzame Gemeenschap

© Gemeente Westerveld

Ausblick 2027: Expertise einbinden, gemeinsam weiterdenken
Vooruitblik 2027: expertise erbij betrekken, samen verder denken

Im kommenden Jahr wird der Austausch zwischen den Partnern fortgesetzt: Im März findet der erste Fachdiskurs bei De Proef in Frederiksoord statt. Neben den Projektpartnern sind dazu auch Fachleute aus Wissenschaft, Wohlfahrtsverbänden, Kommunen, Landkreisen, Provinzen und der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit eingeladen. Ihr Wissen und ihre Erfahrungen sollen helfen, die bisherigen Ansätze aus verschiedenen Perspektiven zu betrachten und die Arbeit in den Reallaboren weiterzuentwickeln.

Auch der projektinterne Austausch geht weiter: Im Juni treffen sich die Partner in Emsbüren, im November in Wilhelminaoord. Dort beschäftigen sie sich mit den Entwicklungen vor Ort, teilen ihre Erfahrungen und leiten daraus Erkenntnisse für die gemeinsame Arbeit ab.

Komend jaar wordt de uitwisseling tussen de partners voortgezet: in maart vindt de eerste inhoudelijke expertbijeenkomst bij De Proef in Frederiksoord plaats. Naast de projectpartners zijn hiervoor ook deskundigen uit wetenschap, welzijnsorganisaties, gemeenten, Landkreise, provincies en de grensoverstijgende samenwerking uitgenodigd. Hun kennis en ervaringen moeten helpen om de huidige benaderingen vanuit verschillende perspectieven te bekijken en het werk in de proeftuinen verder te ontwikkelen.

Ook de uitwisseling binnen het project gaat door: in juni komen de partners bijeen in Emsbüren en in november in Wilhelminaoord. Daar bespreken ze de ontwikkelingen ter plaatse, delen ze hun ervaringen en leiden ze daaruit inzichten af voor het gezamenlijke werk.

Das Projekt in Zahlen
Het project in cijfers

1.853.430,05 €
Gesamtkosten
Totale kosten

1.291.011,79 €
Zuschuss Interreg
Interreg-subsidie

01.10.2025 - 30.09.2029
Laufzeit
Looptijd

Impressum / Impressum

Herausgeber / Uitgever:
Landkreis Emsland

Kontakt / Contact:
0591 96 49 43-29
sorgende.gemeinschaft@pro-t-in.de

Konzept, Redaktion, Realisation / Concept, redactie en realisatie:
pro-t-in GmbH

Fotos ohne Kennzeichnung / Foto's zonder bronvermelding:
pro-t-in GmbH

provincie Drenthe

provincie Overijssel

Niedersächsische Staatskanzlei